

Sygn. akt VII U 130/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 maja 2016 r. w W.

sprawy K. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania K. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 28 października 2014 roku, znak: R/15/(...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. M. (1) prawo do renty rodzinnej po zmarłej matce K. M. (2) od dnia 01 sierpnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku.

Sygn. akt VII U 130/15

UZASADNIENIE

K. M. (1) w dniu 26 listopada 2014 r. złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 28 października 2014 r., znak: R/15/(...), mocą której odmówiono mu prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że nie zgadza się z decyzją Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 28 października 2014 r., która nie uznała go za osobę całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji. Ubezpieczony wskazał, że przyjmowane przez niego leki psychotropowe wywołują stan otępienia. Ponadto stwierdził, że jego stan zdrowia stale się pogarsza, często ma napady padaczki i utraty świadomości. Zdaniem K. M. (1) obecny stan zdrowia nie pozwala na samodzielną pracę i egzystencję bez pomocy osób trzecich (k. 2-3 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

w odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 stycznia 2015 r. wniósł oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że orzeczeniem z dnia 23 lutego 1993 r. Obwodowa Komisja Lekarska ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia uznała odwołującego za inwalidę (...) grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i stwierdziła, iż inwalidztwo jest trwałe. Powyższe skutkowało przyznaniem i pobieraniem renty socjalnej przez wnioskodawcę. Ponadto Oddział wskazał, że w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 28 czerwca 1996 r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym przez (...) grupę inwalidztwa należy rozumieć

całkowitą niezdolność do pracy. Wobec tego sprawa będzie przedmiotem ponownej analizy przez organ rentowy, co uzasadniałoby zawieszenie postępowania (k. 4 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. w dniu 19 stycznia 1993 r. złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o ustalenie grupy inwalidzkiej (k. 1 a. r.).

W dniu 23 lutego 1993 r. Obwodowa Komisja Lekarska ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia uznała odwołującego za inwalidę (...) grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia twierdząc, że inwalidztwo ma charakter stały. Na podstawie tegoż orzeczenia ubezpieczony miał przyznaną i pobiera rentę socjalną (k. 6-8 a. r.).

W dniu 4 sierpnia 2014 r. odwołujący złożył wniosek o rentę rodzinną (k. 1 a. r.). Po rozpoznaniu wniosku, Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 5 września 2014 r. uznał, że badany nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy (k. 27 a. r.).

W dniu 18 września 2014 r. wpłynął sprzeciw odwołującego od orzeczenia Lekarza orzecznika ZUS (k. 41 dok. lek.).

W związku ze sprzeciwem, Komisja Lekarska ZUS uznała, że odwołujący nie jest całkowicie niezdolny do pracy (k. 33 a. r.).

W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję z dnia 28 października 2014r., znak: R/15/(...) odmawiającą ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej, ponieważ nie został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy (k. 35 a. r.).

Naczelnny Lekarz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4 lutego 2015 r. na podstawie art. 14 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przekazał sprawę odwołującego do ponownego rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS. Zapadła decyzja była spowodowana sprzecznymi ustaleniami dotyczącymi stopnia niezdolności do pracy zawartych w orzeczeniach Obwodowej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 23 lutego 1993 r. o trwałym inwalidztwie (...) grupy, które stanowiło podstawę do wydania decyzji o rencie socjalnej oraz Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 8 października 2014 r. o braku całkowitej niezdolności do pracy wydanego dla celów renty rodzinnej (k. 37 a. r.).

Orzeczeniem z dnia 10 lutego 2015 r. Komisja Lekarska ZUS po ponownym zbadaniu odwołującego uznała, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy (k. 39 a. s.).

W związku z powyższym organ rentowy wydał decyzję z dnia 23 lutego 2015 r. znak: R/15/(...) odmawiającą ponownie ubezpieczonemu przyznania prawa do renty rodzinnej (k. 43 a. r.).

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalił, że odwołujący od 8-ego roku życia, tj. od 1986 r. choruje na padaczkę (zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 28 grudnia 1992 r. wydane przez Centrum (...) - k. 3 dok. lek., opinia biegłych sądowych psychiatry M. P. i neurologów B. Z., W. Z. i J. B. – k. 33, 42, 72-73 i 114 a. s.).

W dniu 23 lipca 2014 r. zmarła matka ubezpieczonego, K. M. (2). K. M. (1) w toku rozpoznawania niniejszej sprawy pracował sprząając teren pod opieką i kontrolą ojca lub siostry (okoliczność bezsporna).

K. M. (1) jest osobą o organicznych zaburzeniach osobowości u osoby z padaczką, bez objawów psychozy i cech otępienia. Z przyczyn psychiatrycznych nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy (opinia biegłego sądowego psychiatry M. P. - k. 33 a. s.)

Ubezpieczony jest chory od dzieciństwa na padaczkę lekooporną z częstymi napadami nieświadomości zakończone długotrwałym snem. Na przestrzeni lat nie nastąpiła poprawa stanu jego zdrowia. Uwzględniając nowe schorzenia somatyczne, zaburzenia lipidowe, nadciśnienie tętnicze i patologiczną

wagę, odwołujący jest nadal całkowicie niezdolny do pracy do dnia 30 czerwca 2017 r., gdzie niezdolność powstała przed 16-tym rokiem życia (opinia biegłego sądowego neurologa B. Z., k. 42 a. s.).

Po sporządzeniu opinii przez biegłego sądowego neurologa W. Z., wpłynęło do akt sprawy zaświadczenie z dnia 22 września 2015 r. wystawione przez lekarza chirurga dotyczące otarć, stłuczeń i krwiaków nabytych przez odwołującego podczas ataku epilepsji z dnia 17 września 2015 r. wraz z kartą informacyjną od lekarza neurologa z wpisem z dnia 25 września 2015 r., z którego treści wynika, że stwierdzono u ubezpieczonego trzy napady epilepsji (k. 85 a. s.).

Dodatkowo złożono w dniu 27 listopada 2015 r. karty informacyjne wystawione przez lekarza neurologa z wpisem z dnia 6 listopada 2015 r. i z dnia 19 listopada 2015 r. oraz wyniku badania tomografu komputerowego głowy z dnia 4 listopada 2015 r. i EEG z dnia 16 listopada 2015 r. (k. 97-101 a. s.).

Po dokonaniu analizy nowo przedłożonej dokumentacji lekarskiej Sąd ustalił, że z przyczyn neurologicznych odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31 grudnia 2017 r. ze względu na zmianę leku, przy czym celowa jest hospitalizacja bądź leczenie w poradni przeciwpadaczkowej. Odwołujący ma częste ataki padaczkowe pod postacią zaburzeń świadomości do kilku razy w tygodniu, a ich częstotliwość zależy od stanu emocjonalnego, w ciągu dnia wykazuje dużą senność, miewa również ataki z utratą przytomności i drgawkami, które występują średnio raz w miesiącu. Wielokrotnie wykonywane badanie EEG wykazywało zmiany, a EEG z dnia 16 listopada 2015 r. wskazało na zapis nieprawidłowy ze zmianami w okolicach skroniowych, większych po stronie lewej oraz pierwszy raz iglice w lewej półkuli podczas HV na tle spowolnionej czynności podstawowej. Oprócz padaczki lekoopornej ubezpieczony cierpi na cukrzycę, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia gospodarki lipidowej, organiczne zaburzenia afektywne i deficyt intelektu, encefalopatię. Z przyczyn neurologicznych istnieje całkowita niezdolność do pracy powstała przed 16 rokiem życia, t. j. przed dniem 28 lutego 1993 r. (opinia biegłego sądowego neurologa J. B. k. 114 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w aktach rentowych ubezpieczonego oraz w oparciu o treść opinii biegłych sądowych. Autentyczność zgromadzonych dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron, dlatego Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy. W ocenie Sądu, opinie biegłych sądowych lekarzy specjalistów: psychiatry w osobie M. P. oraz neurologów w osobach B. Z. i J. B. są wiarygodnym dowodami w sprawie, gdyż wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującego i bezpośrednie badania przez lekarzy, którzy są specjalistami w swoich dziedzinach, posiadającymi bogatą wiedzę medyczną oraz wieloletnie doświadczenie zawodowe. Zdaniem Sądu, opinie powołanych w sprawie biegłych nie pozostawiają żadnych wątpliwości co do dokładnego określenia stanu zdrowia ubezpieczonego. Biegła sądowa z zakresu psychiatrii prawidłowo wskazała, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy z przyczyn związanych z jej specjalnością. Sąd mając na uwadze zastrzeżenia wniesione przez organ rentowy do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego B. Z., dopuścił dowód z opinii innego lekarza neurologa.

W ocenie Sądu, wnioski płynące wprost z opinii biegłego W. Z. nie zasługują na uwzględnienie, gdyż stoją w opozycji do pozostałych opinii sporządzonych przez biegłych sądowych lekarzy neurologów. Istotnym w sprawie było, zdaniem Sądu, nieprzyjęcie przez biegłego W. Z. z nieuzasadnionych powodów nowej dokumentacji medycznej, którą odwołujący usiłował biegłemu przedłożyć w dniu badania. Sąd ustalił, że biegły W. Z. sporządził przedmiotową opinię w oparciu o niepełny materiał dowodowy. Dodatkowo na podstawie kolejnych przedłożonych dokumentów opisujących stan zdrowia badanego, biegły sądowy neurolog J. B. potwierdziła wnioski płynące z opinii biegłego sądowego B. Z. w zakresie całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego. Dokumentacja medyczna zgromadzona po wydaniu opinii przez biegłych sądowych B. Z. i W. Z. była wiarygodna, a jej treść nie została zakwestionowana przez strony niniejszego procesu. Sąd ustalił, że treść opinii biegłego J. B. jest zgodna z całością stanu faktycznego ustalonego w toku postępowania i obowiązującego w sprawie, a wnioski są rzeczowe i uzasadnione stanem zdrowia ubezpieczonego. Zatem brak było podstaw do dopuszczenia dowodu z kolejnych opinii innych biegłych sądowych z zakresu neurologii.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. M. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 października 2014 r. znak: R/15/(...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.

z 2013 r., poz. 1440 j. t.), zwanej dalej „ustawą” dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

1) do ukończenia 16 lat;

2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo

3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy

w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii, czy K. M. (1) przysługuje prawo do renty rodzinnej.

Wskazany powyżej przepis wskazuje przesłanki, które trzeba spełnić, aby uzyskać prawo do renty rodzinnej po zmarłym członku rodziny. Odwołujący jako syn zmarłej K. M. (2) zalicza się do kręgów osób mogących ubiegać się zgodnie z ustawą o przedmiotowe świadczenie. Jednak zgodnie z przepisem art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy ubezpieczony może pobierać rentę rodzinną, jeśli stał się całkowicie niezdolny do pracy oraz do samodzielnej egzystencji przed ukończeniem 16-roku życia. Ustalenie powyższej okoliczności zaważyło o kontroli Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił, że głównym schorzeniem występującym u odwołującego jest padaczka. Nieprawidłowości związane z zaburzeniami psychiatrycznymi nie miały w gruncie rzeczy wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, gdyż w ocenie biegłej z zakresu psychiatrii odwołujący nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Przedmiotem budzącym wątpliwości w trakcie postępowania dowodowego były odmienne stanowiska biegłych z zakresu neurologii. Sąd w związku z zastrzeżeniami organu rentowego do pierwszej opinii biegłego sądowego neurologa, a następnie w związku z zastrzeżeniami wystosowanymi przez odwołującego w stosunku do drugiej opinii biegłego sądowego neurologa, dopuścił i przeprowadził dowód z opinii trzech biegłych sądowych z zakresu neurologii. Sąd doszedł do przekonania na podstawie dokumentacji medycznej, że odwołujący jest chory na padaczkę od ukończenia 8-ego roku życia oraz w związku z czym miał ustalony (...) stopień inwalidztwa. Co prawda ustalono, że odwołujący podejmował pracę na stanowisku sprzątającego, jednakże wykonywanie przez niego obowiązków służbowych odbywało się pod stałą kontrolą członka rodziny. Zgodnie z doświadczeniem życiowym należy stwierdzić że padaczka jest w swej istocie nieprzewidywalna, gdyż ataki tej choroby mogą nastąpić w każdej sytuacji, również podczas wykonywania pracy. Chory nie mając świadomości swoich czynów jest wysoce narażony na niebezpieczeństwo utraty zdrowia i życia, dlatego też musi być kontrolowany przez drugą osobę. Biegli sądowi z zakresu neurologii prawidłowo wykonali swoje czynności, a treści zawarte w opiniach w sposób niebudzący wątpliwości Sądu zostały zredagowane.

Sąd nie podziela wniosków płynących wprost z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii, W. Z.. Zdaniem Sądu, biegły nieprawidłowo ocenił stan zdrowia badanego. W ocenie Sądu, u odwołującego nadal występują częste napady padaczkowe, które uniemożliwiają mu podjęcie samodzielnej pracy oraz wykonywanie innych czynności życia codziennego samodzielnie. Biegły sądowy neurolog J. B. wydała opinię jako ostatnia

w niniejszej sprawie i miała możliwość zapoznania się z całością przedstawionej dokumentacji medycznej. W ocenie Sądu, dokumenty te jasno i w sposób rzetelny przedstawiają aktualną sytuację zdrowotną ubezpieczonego. Odnosząc się natomiast do zarzutów organu rentowego zgłoszonych co do tejsze opinii biegłego sądowego neurologa, Sąd stwierdza, że były one nieuzasadnione. Zdaniem Sądu, organ rentowy przedstawił subiektywne i lakoniczne zarzuty do opinii biegłego. Organ rentowy nie wykazał, iż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego możliwa jest inna ocena stanu zdrowia ubezpieczonego, niż wynikająca z opinii biegłego. Biegła J. B. scharakteryzowała wyniki aktualnych badań złożonych przez ubezpieczonego i jako wysokiej klasy specjalista bezspornie zapoznała się z całością dokumentacji medycznej. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Apelacyjnego „sąd nie jest obowiązany dopuścić dowód z kolejnych biegłych, czy też opinii instytutu w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszej opinii, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wtedy, gdy opinia, którą dysponuje zawiera istotne luki, bo nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, czyli nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna, tj. gdy przedstawiona przez eksperta analiza nie pozwala organowi orzekającemu skontrolować jego rozumowania co do trafności jego wniosków końcowych. Sąd I instancji uznając uzyskane opinie za wiarygodne i dające podstawę do rozstrzygnięcia sporu, słusznie pominął wniosek dowodowy o wydanie opinii przez biegłą kardiolog, jako zmierzającej do przedłużenia postępowania.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 czerwca 2013r., sygn. akt III AUa 131/13)

Subiektywna negatywna ocena organu rentowego dotycząca sporządzonej przez biegłego opinii, nie stanowi wystarczającego powodu, aby dopuszczać kolejny dowód w sprawie. Skoro organ rentowy nie wykazał, by w stanie zdrowia ubezpieczonego nastąpiła poprawa, Sąd nie znalazł podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego i oddalił wniosek organu rentowego o powołanie kolejnego biegłego sądowego neurologa.

Na podstawie wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd ustalił, że ubezpieczony spełnia warunki z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, przy czym ta niezdolność powstała przed 16-tym rokiem życia, t.j. przed dniem 28 lutego 1993 roku.

Odnosnie ustalenia terminu od jakiego Sąd uznał za zasadne przyznanie odwołującemu prawa do renty rodzinnej, to zastosowanie znajduje w tym zakresie art. 129 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w myśl którego w razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny. Matka ubezpieczonego zmarła w dniu 23 lipca 2014 r., a wniosek o przedmiotowe świadczenie został złożony w dniu 4 sierpnia 2014 r. Zgodnie z powyższym zasadnym było ustalenie daty początkowej przyznania renty rodzinnej od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek.

W związku z powyższym, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)